

Beslissing van de Reclame Code Commissie

In de zaak van : Stichting Greenpeace Nederland, gevestigd te Amsterdam, klager,
tegen : Nuon Retail BV en NV NUON, gevestigd te Amsterdam,
adverteerder.

1. De procedure

Klager heeft bij brief van 21 augustus 2007 bezwaar gemaakt tegen reclame-uitingen van adverteerder.

Namens adverteerder heeft mr. M.E. Wallheimer, advocaat, tegen de klacht verweer gevoerd bij brief van 7 september 2007.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld in haar vergadering van 18 september 2007.

Namens klager verschenen mr. R.M. Zimmermann, advocaat, N. de Heij en J.J.A. den Blanken om de zaak tijdens de vergadering mondeling toe te lichten. Namens adverteerder verschenen mr. M.E. Wallheimer, K. Lagendijk en B. Hofker. Beide partijen legden pleitnotities over.

2. De bestreden reclame-uitingen

Het betreft:

- a. Een televisiereclame waarin de volgende beeldtekst staat: "Het klimaat verandert. Oorzaak: vooral de wereldwijde uitstoot van CO₂. gevolg : opnieuw strijd tegen het water. Samen kunnen wij er iets aan doen. Wij. En u. Kijk op www.nuon.nl voor het NUON CO₂-Reductieplan. Nuon".
- b. De website www.nuon.nl waarop onder andere het volgende staat:
 1. Onder het kopje "Nieuwe energiecentrale Nuon Magnum": "Nuon investeert in de toekomst en ontwikkelt een nieuwe elektriciteitscentrale, Nuon Magnum. De centrale beschikt over bewezen, innovatieve en duurzame technologie. Een concept waarbij we meerdere brandstoffen als gas, biomassa en kolen inzetten. En dit op een manier die veel schoner is dan bij verouderde centrales."
 2. Over de nieuwe Magnum centrale: "Nuon wil ook de uitstoot van CO₂ sterk verminderen. Het mee stoken van biomassa en het afvangen van CO₂ vermindert de uitstoot met 80%. Dit is een besparing van 3 miljoen ton CO₂ per jaar, vergelijkbaar met de uitstoot van 2 miljoen personenauto's op jaarbasis."
 3. Onder het kopje "Kolenvergassingstechnologie": "In het Limburgse Buggenum ligt een centrale met schone kolentechnologie en een groen hart. (...) Door uit kolen en biomassa gas te maken en dit te reinigen, ontstaat een schone brandstof voor de productie van stroom".
- c. Een advertentie met de kop "Het klimaat verandert. Samen kunnen we er iets aan doen" waarin onder het subkopje "wat doet Nuon?" onder ander staat: "Om energie altijd beschikbaar en betaalbaar te houden, zijn we voorlopig nog afhankelijk van fossiele brandstoffen. Wat we wél kunnen doen, is deze zo schoon en efficiënt mogelijk inzetten. Daarvoor gebruiken we de nieuwste technologieën. Zo wordt onze nieuwe centrale (in de Groningse Eemshaven) één van de schoonste ter wereld. Geschikt voor gas, kolen én biomassa. En dat is beter voor het milieu".

Kopieën van de uitingen onder b en c zijn aan deze beslissing gehecht.

3. De klacht

- a. Door de mededeling "Samen kunnen wij er iets aan doen. Wij. En u" in combinatie met het aanprijzen van het "NUON CO₂-Reductieplan" in de televisiereclame en de beelden van opkomend water, wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat adverteerder een bijdrage levert aan het reduceren van de uitstoot van CO₂ en dat adverteerder een bijdrage levert aan het handhaven en het bevorderen van een schoon en veilig leefmilieu. Dit is in strijd met de werkelijkheid. De uiting bevat aldus mededelingen, afbeeldingen en suggesties waardoor de consument misleid kan worden over de bijdrage van de adverteerder aan het handhaven en het bevorderen van een schoon en veilig leefmilieu. Om die reden is de uiting in strijd met artikel 2 van de Milieu Reclame Code (MRC).

Nuon reduceert geen CO₂ maar is de grootste CO₂ emmitent van Nederland. Deze uitstoot zal naar verwachting verder stijgen. Slechts 4,5% van de door adverteerder geproduceerde elektriciteit is duurzaam opgewekt. De door adverteerder aangekondigde toekomstige investeringen in centrales die stroom produceren uit fossiele brandstoffen, zoals de Magnum kolencentrale in Eemshaven en de Hoogovengascentrale in Velzen, zullen de uitstoot van CO₂ juist doen toenemen. Er wordt weliswaar geïnvesteerd in een kleinschalig windmolenpark, maar veruit de meeste investeringen worden gedaan in centrales die zullen leiden tot meer CO₂-emissie, zo blijkt uit een onderzoek van bureau SOMO.

- b. De website is in strijd met de artikelen 2 en 3 MRC:
1. De claims "bewezen, innovatieve en duurzame technologie" en "die veel schoner is dan bij verouderde centrales" gaan over kolenvergassingstechnologie en suggereren ten onrechte dat sprake is van een doorbraak. De claim "veel schoner" is onjuist, niet aantoonbaar en misleidend, omdat kolenvergassingstechnologie niet leidt tot minder CO₂-uitstoot per eenheid stroom dan een poederkoolcentrale en dus niet schoner is vanuit het perspectief van CO₂-uitstoot en het klimaat.
 2. De absolute claim "vermindert de uitstoot met 80%" is onjuist, niet aantoonbaar en misleidend. Het afvangen van CO₂ is geen onderdeel van het te realiseren Magnumproject in de Eemshaven. De technologie van CO₂-afvang is onbewezen op deze schaalgrootte. Een uitspraak over reductiepercentages als de onderhavige is niet mogelijk. Dit is ook in strijd met artikel 7 van de Nederlandse Reclame Code (NRC).
 3. De kwalificaties "schone" in combinatie met "kolentechnologie" en "brandstof" wekken ten onrechte de suggestie dat er geen schade wordt aangericht aan het milieu, vergelijkbaar met het beeld dat ontstaat bij groene technologieën zoals windenergie. De kwalificaties "schone kolentechnologie" en "schone brandstof" zijn feitelijk onjuist, niet aantoonbaar en misleidend. Steenkool is per definitie een vervuilende bron van energie. Steenkool is een ramp voor het klimaat.
- c. De advertentie is in strijd met de artikelen 2 en 3 MRC.
- Dat de Magnum centrale daadwerkelijk meerdere brandstoffen inzet en dus beter voor het milieu zal zijn, staat niet vast. Adverteerder heeft geen toezeggingen gedaan over het aandeel gas en biomassa dat in de centrale zal worden verbrand. Volgens de Milieu Effect Rapportage van KEMA zal de centrale 580 gram tot 766 gram CO₂ per kWh gaan uitstoten, afhankelijk van het gekozen brandstofscenario.

De claim "een van de schoonste ter wereld" zal door het publiek worden opgevat als een absolute claim dat er geen schonere is en dat is onjuist.

Gelet op het vorenstaande verzoekt klager de Commissie om een openbare aanbeveling te doen.

4. Het verweer

- a. Als energiebedrijf verbindt adverteerder zich tot het werken aan vermindering van de CO₂-uitstoot. Met het programma "Nuon CO₂ reductieplan" wil adverteerder benadrukken dat we samen een positieve bijdrage kunnen leveren aan de klimaatproblematiek. Verwezen wordt naar de website waar men meer te weten kan komen over de activiteiten die adverteerder onderneemt op het gebied van CO₂ vermindering en de manier waarop men zelf een steentje kan bijdragen. Het Nuon CO₂ Reductieplan geeft ondersteunende invulling aan deze actie. Dat is de boodschap die wordt uitgedragen. Niet meer, niet minder. De stellingen van klager over energieopwekking en de CO₂ uitstoot van adverteerder zijn ongenueanceerd en eenzijdig.
- b. Klager voert al lange tijd intensief campagne tegen de bouw van nieuwe kolencentrales waaronder de Magnum. Klager trekt de geciteerde zinsneden uit hun verband en kleurt deze naar eigen smaak in.
 1. De technologie van vergassing is bewezen, innovatief en duurzaam. Deze manier van inzetten van brandstoffen is veel schoner. Superlatieven zijn niet gebruikt. De uiting doet het niet voorkomen dat sprake is van een wereldprimeur of een revolutionair concept. In de zinsnede wordt de indruk van een doorbraak aldus niet gewekt.
Een centrale met kolenvergassing is wel degelijk "veel schoner" dan verouderde kolencentrales die niet vergassen. Dit blijkt uit diverse openbare Milieu Jaarverslagen en wordt weergegeven in een figuur dat in het verweerschrift is afgebeeld.
 2. CO₂-afvang is geen onderdeel van het Magnumproject zoals adverteerder dat de komende jaren wil realiseren. Gelet op de schaalgrootte heeft adverteerder namelijk nog niet de (technische) mogelijkheid om al de komende jaren CO₂-afvang bij Nuon Magnum te realiseren. Dit wordt ook niet op de website gesuggereerd. Er wordt enkel aangegeven dat adverteerder de intentie heeft de komende jaren fors te investeren in de afvang van CO₂. Het CO₂-reductiepercentage wordt genoemd om uit te leggen waarom adverteerder fors wil investeren.
 3. Met "schoon" wordt een minder milieubelastende inzet van kolen en andere fossiele brandstoffen aangeduid. De term "schoon" wordt door media, milieuorganisaties, overheden en ook wetenschappers gebruikt om schoon gebruik van fossiele brandstoffen aan te duiden. Het is voor het publiek duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.
- c. Adverteerder heeft in een startnotitie geformuleerd dat hij het voornemen heeft om een nieuwe centrale te bouwen, gebaseerd op milieuvriendelijke vergassingstechnologie en dat de brandstoffen zullen bestaan uit steenkool, secundaire brandstoffen, schone biomassa en aardgas. Er is ook geen gefundeerde reden om aan deze intentie te twijfelen. Een zo schoon en efficiënt mogelijke inzet van fossiele brandstoffen bijvoorbeeld door het gebruik van gas, kolen en biomassa, is beter voor het milieu.
Er staat niet dat de centrale de schoonste is. Er staat "een van de schoonste".

Kolenvergassing is één van de schoonste manieren om elektriciteit op te wekken, omdat de brandstoffen na het vergassingsproces worden gereinigd waardoor de uitstoot van kwik, fijnstof, NOx en SO₂ aanzienlijk wordt teruggedrongen. Daarnaast is kolenvergassing bijzonder geschikt voor het op grote schaal meestoken van biomassa en de afvang van CO₂ in de toekomst. In de centrale in Buggenem wordt kolenvergassing op grotere schaal toegepast. Adverteerder wil de eerste zijn om kolenvergassing op de schaalgrootte van de Magnum centrale toe te passen. Daarnaast zal de Magnum centrale vanaf 2013 de mogelijkheid hebben CO₂ af te vangen. Al met al kan met recht worden gesteld dat de Magnum centrale één van de schoonste ter wereld is.

5. De mondelinge behandeling

Partijen handhaven hun standpunten en lichten de zaak uitgebreid toe. Hieronder staan de hoofdlijnen.

Toelichting klager

De algemene indruk van de televisie-uiting is dat adverteerder CO₂-uitstoot gaat verminderen, terwijl adverteerder juist veel meer CO₂ gaat produceren.

"Zo schoon mogelijk" en "zo laag mogelijk" zijn absolute claims. Als grootste CO₂ emittent kan adverteerder deze claims niet volhouden. De Magnum centrale zal niet "zo schoon mogelijk" worden ingezet, mede gelet op de brandstofmix die adverteerder waarschijnlijk zal gebruiken.

Over de Magnum centrale suggereert adverteerder ten onrechte dat het hier om iets heel nieuws gaat.

Kolenvergassing leidt niet tot minder CO₂-emissie en is dus niet schoon. Het is dan ook misleidend om te spreken van "schone kolentechnologie", zeker in het kader van het CO₂ Reductieplan.

De absolute claim "vermindert de uitstoot met 80%" suggereert ten onrechte een grote mate van zekerheid en concreetheid van plannen en meer dan enkele investeringsplannen. Adverteerder erkent dat CO₂-afvang en opslag nog geenszins zeker zijn. De komende 10-15 jaar zal het in ieder geval niet mogelijk zijn.

Adverteeders windmolenpark gaat zo'n 100 megawatt stroom produceren, terwijl de Magnum centrale zo'n 1200 megawatt zal gaan produceren.

Toelichting adverteerder

De huidige reclamecampagne omtrent het CO₂ Reductieplan past in een patroon van al vele jaren gevoerde bewustwordingscampagnes. Er zijn allerlei projecten in dit kader, maar klager richt zich alleen op de Magnum en de Velzen centrales, omdat hij tegen het gebruik van kolen is. Klager wringt zich in allerlei bochten om zijn bezwaren onder de noemer van een klacht tegen reclame-uitingen van adverteerder te kunnen brengen.

De televisiereclame gaat niet over de twee nieuwe centrales.

Adverteerder heeft een duidelijke ambitie om de emissie van CO₂ terug te dringen. Gezegd wordt dat adverteerder veel gaat investeren, niet dat de investeringen al gedaan zijn.

"Schone brandstof" is inmiddels veranderd in "schonere brandstof".

Klager veronderstelt ten onrechte iets af te weten over de brandstofmix die in de Magnum centrale zal worden gebruikt.

Het is moeilijk te zeggen of een absolute CO₂ reductie bij adverteerder in de komende jaren is te verwachten. Bij gelijke vraag zal de CO₂ uitstoot in absolute getallen niet toenemen.

De klacht is zeer onterecht, omdat men zich bij adverteerder uitgebreid met CO₂

reductie bezig houdt.

6. Het oordeel van de Commissie

- a. In de televisiereclame wordt gezegd dat het klimaat verandert, vooral door de wereldwijde uitstoot van CO₂, dat dit leidt tot "opnieuw strijd tegen het water", dat adverteerder en consument er samen iets aan kunnen doen en dat adverteerder een plan heeft: het NUON CO₂-Reductieplan. NUON heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat dit plan daadwerkelijk ziet op het trachten te realiseren van minder CO₂ uitstoot, enerzijds door de vraag te beïnvloeden en anderzijds door te investeren in minder schadelijke technologieën. Het feit dat niet vaststaat dat door het plan de CO₂ uitstoot van NUON in absolute zin zal verminderen en het feit dat het plan een beperkte reikwijdte heeft, maken niet dat NUON haar intenties niet als reductieplan zou mogen aanprijzen. Dit onderdeel van de klacht wijst de Commissie dan ook af.
- b. Wat de website betreft, oordeelt de Commissie als volgt.
 1. Ten aanzien van de nieuwe elektriciteitscentrale, Nuon Magnum wordt gezegd dat deze beschikt over "bewezen, innovatieve en duurzame technologie". Deze technologie betreft kolenvergassingstechnologie. Dat de technologie innovatief zou zijn, suggereert niet dat deze ook als een doorbraak geldt. Dat meerdere brandstoffen als gas, biomassa en kolen worden ingezet "op een manier die veel schoner is dan bij verouderde centrales", suggereert evenmin dat sprake is van een doorbraak.
"Veel schoner" heeft betrekking op een vermindering van CO₂-uitstoot. Klagers uitleg gaat echter verder; klager beziet de bewuste zinsnede ten onrechte mede in het perspectief van het klimaat. Naar het oordeel van de Commissie heeft adverteerder zijn stelling dat bedoelde manier (met kolenvergassingstechnologie) veel schoner is - omdat dit met minder CO₂-uitstoot gepaard gaat - voldoende aannemelijk gemaakt.
Dit onderdeel van de klacht wijst de Commissie daarom af.
 2. De mededeling "Het mee stoken van biomassa en het afvangen van CO₂ vermindert de uitstoot met 80%" acht de Commissie een te absolute milieuclaim, omdat tijdens de mondelinge behandeling en uit het verweer is gebleken dat de Magnum centrale niet 80% minder CO₂ gaat uitstoten, maar adverteerder dit als einddoel ziet dat voorlopig niet gehaald zal kunnen worden. Klager gaat beginnen met het stoken van aardgas en zal daarna bezien of en wanneer kolen en biomassa zullen worden gebruikt. Naar adverteerder in het verweer heeft gesteld, zal er vóór 2013 geen CO₂ worden afgevangen. Om die reden is de website in strijd met de artikelen 2 en 3 MRC en met artikel 7 NRC.
 3. De milieuclaims "schone kolentechnologie" en "schone brandstof" acht de Commissie te absoluut. Niet is gebleken dat kolenvergassingstechnologie schoon is. Om die reden is de website in strijd met de artikelen 2 en 3 MRC. Dat anderen ook de term 'schoon' gebruiken, terwijl 'minder milieubelastend' wordt bedoeld, doet aan dit oordeel niet af.
- c. De Commissie beschouwt "een van de schoonste ter wereld" niet als een absolute claim. De Commissie acht het voldoende aannemelijk dat een centrale die geschikt is voor gas, kolen en biomassa beter voor het milieu is dan een centrale die dat niet is. In zoverre wijst de Commissie dit onderdeel van de klacht af.
De juistheid van de milieuclaim dat de nieuwe Magnum centrale "een van de schoonste ter wereld" wordt, is niet door adverteerder aannemelijk gemaakt. De Commissie overweegt daartoe het volgende. Tijdens de mondelinge behandeling is

gebleken dat klager gaat beginnen met het stoken van aardgas en zal daarna bezien of en wanneer kolen en biomassa zullen worden gebruikt. Naar adverteerder in het verweer heeft gesteld, zal er vóór 2013 geen CO₂ worden afgevangen. Klager heeft gemotiveerd betwist dat de centrale één van de schoonste centrales is. Het zijn van één van de schoonste acht de Commissie aldus niet meer dan een theorie, een wens voor de toekomst. Wanneer de centrale in gebruik zal worden genomen, is deze niet één van de schoonste, terwijl dit in de uiting wel wordt gesuggereerd. Om die reden acht de Commissie de advertentie in strijd met de artikelen 2 en 3 MRC.

De Commissie ziet onvoldoende grond om een openbare aanbeveling te doen.

7. De beslissing

Op grond van het vorenstaande acht de Commissie de website in strijd met de artikelen 2 en 3 van de Milieu Reclame Code en artikel 7 van de Nederlandse Reclame Code en de advertentie in strijd met de artikelen 2 en 3 van de Milieu Reclame Code. Zij beveelt adverteerder aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. Voor het overige wijst zij de klacht af.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag.

Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van deze uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam. Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam.

De voorzitter

De secretaris

Mr. M.E. Leijten

Mr. S. Wesseling

Gewezen door mr. M.E. Leijten, voorzitter en R. van Dijk, W. van der Palm, L.G. Schram en H.W. Zuur, leden.

Amsterdam, 1 oktober 2007.